

Organista-Praktyk: część nutowa

1 *C-dur naturalny – kolejne stopnie tonacji*

2a *a-moll harmoniczny – jego stopnie*

2b *a-moll melodyczny – w górę, i z góry*

2c

3 *Tonika – I Subdominanta – IV Dominanta – V*

4 *Tonika – I Dominanta – V Subdominanta – IV*

5 *Tonika – I Subdominanta: IV Dominanta – V*

6 *Tonika bez przewrotu Postać zasadnicza*

7 *Tonika, przewrót I: postać tercji*

8 *Tonika, przewrót II kwart-sekstowy: postać kwinty*

9 *Dominanta, postać zasadnicza Przewrót I, sekstowy: postać tercji Przewrót II kwart-sekstowy: postać tercji*

10 *Postać zasadn. Przewrót I*

11 *Przewrót II Postać zasadn. Przewrót I*

12 *Przewrót II Przewrót I*

13

81a

C-dur → B-dur

81b

Lub: C-dur → B-dur

82

C-dur → Es-dur

83a

C-dur → As-dur

83b

C-dur → Des-dur

84a

Modulacja diatoniczna C-dur → A-Dur

Objaśnienie do cyfr nr 84a:

1. TONIKA tonacji wyjściowej
2. Akord wprowadzający: diatonicznie wspólny między obiema tonacjami
- 3.4.5. Kadencja utrwalająca nową tonację

84b

Modulacja diatoniczna e-moll → f-moll

Objaśnienie do cyfr przykładu 84b:

1. TONIKA tonacji wyjściowej
2. Akord wprowadzający
3. Dominanta nowej tonacji pojawiła się za wcześnie, więc musi ulec załamaniu na VI stopień nowej tonacji.
- 4-7. Kadencja

84c *Modulacja chromatyczna. C-Dur → G-dur*

Objaśnienie do cyfr nr 84c:
Modulacje chromatyczne: akord wprowadzający musi być alterowany (chromatyczny) przynajmniej w jednej z tonacji. Np.:
 1. Tonika tonacji wyjściowej
 2. Akord wprowadzający jest alterowaną Toniką w C-dur, a zarazem alterowaną Subdominantą w G-dur.
 3-5: Kadencja

84d

Objaśnienie do cyfr nr 84d:
Modulacja enharmoniczna. Akord wprowadzający ma przynajmniej jeden dźwięk wspólny w obydwu tonacjach. Np.:
 1. Tonika wyjściowa
 2. Dominanta septymowa tonacji po zmianie enharmonicznej jednego składnika: seksty zmniejszonej Subdominanty drugiej tonacji.
 3-5: Kadencja

85a

Progresja (opadająca)

itd.

85b

Sekwencja opadająca

86 *Sekwencja wznosząca się*

D T VI II VII III

itd.

87 *Sekwencja wznosząca się*

itd.

88

 <p>Obsługuje pozycję melodii (= najwyższy górny głos) stopni: I, III, V, VIII</p>	 <p>Obsługuje pozycję melodii (= najwyższy górny głos) stopni: II, IV, V, VII</p>	 <p>Obsługuje pozycję melodii (= najwyższy górny głos) stopni: VI IV I = VIII</p>
---	--	--

Podpatrz ukazane przykłady od nr 72-87. Zapamiętaj układ palców – i ćwicz to samo we wszelkich innych tonacjach. Nie bój się trudu i nie szczędź czasu, dopóki nie nauczysz się ukazanych 'chwytów' na pamięć – w każdej możliwej tonacji. Układ 'palców' jest każdorazowo wciąż taki sam.

89 *C-dur zharmonizowane ('od siekiery'). Wyćwicz to do biegłości. Przenieś ten sam układ palców na inne tonacje; pozostaje on wciąż taki sam.*

Palcówka:

90 *Stopnie tonacji*

91

92 *„Jezu, miłości Twojej ...”*

TDS

93

94 *Uwaga: Tylko ilustracja podstawowych akordów. Niedopuszczalne następstwo D ku S!*

„Wesoły nam dziś dzień nastał ...”

95 96

Tylko ilustracja! Tak grać nie można. Ukazano jedynie możliwość użycia różnych akordów, gdy melodia utrzymuje się na tej samej pozycji

„... Ukryty w Hostii tej ...”

97

Znów tylko jako ilustracja. Subdominantę trzeba rozwiązać na Tonikę. Lepiej użyć akordu II-go stopnia!

„Jezu, miłości Twej ...”

T D T D T S D T D S D itd.

98 „Mędrcy świata ...”. Tylko jako ilustracja. Niemniej ćwicz to samo w innych tonacjach!

Tercje równoległe

itd.

99 Fragment: „Jezu, miłości Twej ...”

Dominanta opóźniona

II T VII VI D D⁷

Seksty w dół ...

itd.

100 Fragment: „Mędrcy świata monarchowie ...”

itd.

101 *Powtarzaj to samo w coraz innej tonacji.*

*Podpatrz dobrze! Naucz się tego na pamięć.
Ćwicz to w każdej innej tonacji!*

102 *Przegrywki w C-dur przed pieśnią*

103

104 *Przegrywka w C-dur*

105a *Przegrywka w C-dur*

105b *Przegrywka w c-moll*

105c *Przegrywka w c-moll*

106 *Akordy poboczne. Ćwicz to samo w innych tonacjach. Podpatrz i przenoś do innych tonacji wciąż taki sam układ palców!*

itd.

107 *Podpatrz i ćwicz to samo w innych tonacjach*

Chords and intervals labeled: T III S III, II VI II III II, VI T, II' D III VI II' D⁷ T T.

108

Chords and intervals labeled: II⁷ VI D⁹, T D⁷ T.

109 *Jedna z psalmody ...*

110a *„Serce Twe, Jezu, miłością goreje ...”*

Chords and intervals labeled: Harmonizacja poprawna.

110b

Chords and intervals labeled: Harmonizacja błędna.

111 Dla C-Dur. – Naucz się na pamięć i ćwicz to samo w innych tonacjach!

a-moll *e-moll*

S II D D° T# D⁷ S D D# VI II VI D⁷

112 „Tantum ergo Sacramentum ...”

G-dur - C-dur

T VI D T VI III D⁷ D⁷ VI D⁹ T D⁷^{d-moll} D⁷ VI T D⁷

a-moll, G-dur, C-dur

„Amen” Zakończenie z oczekiwaniem na C-dur

D⁹ D⁷ VI T T D II D⁷ F-dur S D⁷ D⁷ VI

113 Podpatrz i ćwicz to samo w innych tonacjach

„Ono w żłobie nie ma tronu ...”

114

„Święty Boże, Święty Mocny ...”. Pieśń trzeba koniecznie obniżyć z a-mollu – nawet o tercję lub więcej...

115

„Krzyżu Święty ...”. Typowe przechodzenie w tonacjach kościelnych – np. z d-moll do C-dur.

116 „Panie, zmiłuj się nad nami ...”

Przechodzenie a-moll w F-dur

2

14 15 16

Sopran
Alt
Tenor
Bas

Zdwajanie

Tony współbrzmiące po uderzeniu tonu podstawowego: „aliquoty”

17 18

T D S T

Powtórzona pryma

Powtórzona pryma

Powtórzona pryma

Powtórzona kwinta

19 20 21 22 23

T

Powtórzona tercja

Akord niepełny

Akord skupiony

Układ rozległy

T D D

Pojedyncze pokrewieństwo akordów

116

C.d. śpiewu: „Panie, zmiłuj się nad nami ...”

Musical score for exercise 116, C.d. śpiewu: „Panie, zmiłuj się nad nami ...”. The score is written for piano in G major (one sharp). It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, and the accompaniment is in the bass staff. The piece ends with a double bar line.

117

„Ludu mój, Ludu ...” (d-moll)

Musical score for exercise 117, „Ludu mój, Ludu ...” (d-moll). The score is written for piano in D minor (two flats). It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, and the accompaniment is in the bass staff. The piece ends with a double bar line.

Chord symbols are indicated above the bass staff: T, D⁷, VI, IV, T, IV, T, V, S, T.

Musical score for exercise 117, „Ludu mój, Ludu ...” (d-moll). The score is written for piano in D minor (two flats). It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, and the accompaniment is in the bass staff. The piece ends with a double bar line.

*Podpatrz i ćwicz to samo w innych
tonacjach molowych*

118 *C-dur – Cis-dur (same trójdźwięki główne: „od siekiery”)* 119 *D-dur – Des-dur*

120 *E-dur – Es-dur* 121 *F-dur – Fis-dur*

122 *G-dur – Ges-dur* 123 *A-dur – As-dur*

The image displays a musical score for piano, spanning measures 118 to 123. The score is organized into three systems, each containing two staves (treble and bass clef). The first system (measures 118-119) shows a transition from C major (C-dur) to C# major (Cis-dur) in measure 118, and then to D major (D-dur) and D# major (Des-dur) in measure 119. The second system (measures 120-121) shows a transition from E major (E-dur) to E# major (Es-dur) in measure 120, and then to F major (F-dur) and F# major (Fis-dur) in measure 121. The third system (measures 122-123) shows a transition from G major (G-dur) to G# major (Ges-dur) in measure 122, and then to A major (A-dur) and A# major (As-dur) in measure 123. The notation includes treble and bass staves with various chords and single notes, and key signatures are indicated by sharps and naturals.

124 *B-dur – H-dur*

125 *c-moll – cis-moll*

126 *d-moll – dis-moll*

127 *e-moll*

128 *f-moll – fis-moll*

129 *g-moll – gis-moll*

The musical notation is arranged in three systems, each with a grand staff. System 1 (measures 124-125) shows a transition from B major to C minor. System 2 (measures 126-127) shows a transition from D minor to E minor. System 3 (measures 128-129) shows a transition from F minor to G minor. The notation includes various chords and melodic lines. Some chords are marked with 'IV' and some with an 'x' symbol. The key signatures change between systems: 124 (B major), 125 (C minor), 126 (D minor), 127 (E minor), 128 (F minor), and 129 (G minor).

130 *a-moll – ais-moll* *h-moll* 131

IV IV

132 „Słowa Ewangelii wg ...” 133a „Wspomożenie nasze w imieniu Pana ...” 133b „I z Duchem Twoim ...”

134 *Litania do Matki Boskiej (mel. Wileńska)*

135 „Magnificat ...”

Handwritten musical score for Magnificat. The piece is in D major (two sharps) and 4/4 time. It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, featuring eighth and sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The piece ends with a double bar line.

136 „Oto wielka Tajemnica Wiary ...”

f-moll – As-dur

Handwritten musical score for Oto wielka Tajemnica Wiary. The piece is in A minor (three flats) and 4/4 time. It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, featuring eighth and sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The piece ends with a double bar line.

137 „Ciebie, Boga, wystawiamy ...”

f-moll – As-dur

Handwritten musical score for Ciebie, Boga, wystawiamy. The piece is in A minor (three flats) and 4/4 time. It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, featuring eighth and sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The piece ends with a double bar line.

138 „Ogrodzie Oliwny ...”

This musical score is for a piano piece in B-flat major, 4/4 time. It consists of two staves. The melody is primarily in the right hand, featuring eighth and sixteenth notes with some triplets. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The piece concludes with a double bar line.

139 Psalm

This musical score is for a piano piece in B-flat major, 4/4 time. It consists of two staves. The melody is primarily in the right hand, featuring eighth and sixteenth notes with some triplets. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The piece concludes with a double bar line.

140

„Christus vincit, Christus regnat ...”

This musical score is for a piano piece in B-flat major, 4/4 time. It consists of two staves. The melody is primarily in the right hand, featuring half notes and whole notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The piece concludes with a double bar line.

24 25

Pojedyncze pokrewieństwo akordów

Podwójne pokrewieństwo akordów

26 27

Stosunek niepokrewieństwa

Łączenie akordów różnych stopni

Ten sam akord łączony w różnych przewrotach

28a 28b

Ruch prosty

Ruch rozbieżny

29 30

Ruch ukośny (uboczny)

Ruch przeciwny - - - niedozwolony

31 32 33

Septyma Septyma Decyma

34 35a 35b

Septyma Nona Decyma

36 37

Kwarta zwiększona Kwarta zwiększona Dwa skoki: Kwinta zwiększona

38 39

Równoległe oktawy Równoległe kwinty

40 41 42

Measures 40-42 of a musical score. Measure 40 features a treble clef with a whole note G4 and a bass clef with a whole note G2, both marked with a fermata. Measures 41 and 42 show a sequence of chords: D7 (treble G4, bass G2), T (treble F#4, bass A2), and D7 (treble G4, bass G2). The bass line in measure 42 includes a whole note G2 and a whole note F#2.

43 44 45 46 47 48

Measures 43-48 of a musical score. Measure 43: Treble D7 (G4, F#4, E4, D4), Bass D7 (G2, F#2, E2, D2). Measure 44: Treble D7 (G4, F#4, E4, D4), Bass D7 (G2, F#2, E2, D2). Measure 45: Treble D7 (G4, F#4, E4, D4), Bass D7 (G2, F#2, E2, D2). Measure 46: Treble D7 (G4, F#4, E4, D4), Bass D7 (G2, F#2, E2, D2). Measure 47: Treble D7 (G4, F#4, E4, D4), Bass D7 (G2, F#2, E2, D2). Measure 48: Treble D7 (G4, F#4, E4, D4), Bass D7 (G2, F#2, E2, D2).

49a

Measure 49a of a musical score. Treble clef: D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), VI (F#4, E4, D4, C#4). Bass clef: D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), VI (F#2, E2, D2, C#2).

Measure 49b of a musical score. Treble clef: D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), VI (F#4, E4, D4, C#4). Bass clef: D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), VI (F#2, E2, D2, C#2).

49b

Measure 49b of a musical score. Treble clef: D7 (G4, F#4, E4, D4), T (F#4, E4, D4, C#4), D7 (G4, F#4, E4, D4), VI (F#4, E4, D4, C#4). Bass clef: D7 (G2, F#2, E2, D2), T (F#2, E2, D2, C#2), D7 (G2, F#2, E2, D2), VI (F#2, E2, D2, C#2).

50

51 52

54

(Z Tantum ergo ...)

55 56 57

58 59 60

61a 61b 62 63

Kadencja doskonała

64

T-I II III S-IV D-V VI VII T-VIII

Trójdźwięki główne i poboczne

65

T (VI) III S (II) VI

67

D (VII) III II'

69a

II' ⁵₃₁₇

69b

II' ³₁₅₇

70

S' ⁵₃₁₆

71a

II'(S') VI II VI II VI II

71b

II' D' T

Ćwicz nr 71a+b we wszystkich tonacjach, do opanowania!

72 Dla C-dur *lub:* *lub:* 73 C-dur → G-dur *lub:*

Podpatrz – i ćwicz we wszelkich innych tonacjach !

74

Pod Twoją obronę, Ojciec na niebie ...

75 *C-dur* → *F-dur*

76a *C-dur* → *G-dur*

76b *C-dur* → *G-dur*

77 *C-dur* → *D-dur*

78 *C-dur* → *E-dur*

79 *C-dur* → *A-dur*

80 *C-dur* → *H-dur*

The musical score consists of three systems of piano accompaniment. Each system has a treble and bass staff. Measure 75 shows a progression from C major to F major, with a D7 chord in the treble. Measure 76a shows a progression from C major to G major, with a D7 chord in the bass. Measure 76b shows a progression from C major to G major, with a D7 chord in the treble. Measure 77 shows a progression from C major to D major, with a D7 chord in the bass. Measure 78 shows a progression from C major to E major, with a D7 chord in the bass. Measure 79 shows a progression from C major to A major, with a D7 chord in the bass. Measure 80 shows a progression from C major to H major, with a D7 chord in the bass. The score includes various musical notations such as chords, scales, and accidentals.